

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. marraskuuta 2017
(OR. en)

14210/17

SPORT 93
EDUC 409
JEUN 144
EMPL 543
SOC 711

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13433/17 SPORT 79 EDUC 377 JEUN 128 EMPL 499 SOC 656
Asia:	Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät valmentajien roolista yhteiskunnassa – <i>Neuvoston päätelmät (21. marraskuuta 2017)</i>

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3577. istunnossaan 21. marraskuuta 2017 hyväksymät neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät valmentajien roolista yhteiskunnassa.

**Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien
pääteimat valmentajien roolista
yhteiskunnassa**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA JÄSENVALTIOIDEN EDUSTAJAT

PALAUTTAVAT MIELEEN, että:

1. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 artiklan mukaan "Unioni myötävaikuttaa Euroopan urheilun edistämiseen ottaen huomioon sen erityispiirteet, vapaaehtoisuuteen perustuvat rakenteet sekä yhteiskunnallisen ja kasvatuksellisen tehtävän".
2. Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 23. toukokuuta 2017 kolmannen Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelman (2017–2020), jossa määritetään urheilu ja yhteiskunta EU:n urheilualan yhteistyön ensisijaisiksi aiheiksi ja asetetaan valmentajien rooli keskeiselle sijalle;

OTTAVAT HUOMIOON, että:

3. Viimeksi kuluneiden vuosikymmenten aikana yhteiskunta on muuttunut huomattavasti ja teknologian, talouden ja sosiaalisten rakenteiden kehityksen seurauksena nykyisillä sukupolvilla on useita merkittäviä haasteita ratkottavanaan:
 - a. väestön ruumiillinen aktiivisuus vähenee¹ ja erityisenä huolena on se, että lasten ja nuorten fyysinen aktiivisuus on riittämätöntä heidän kehityksensä kannalta²;

¹ Eurobarometri 412
(http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_412_en.pdf).

² Komission raportti lasten lihavuuden lopettamisesta, WHO 2016
(http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204176/1/9789241510066_eng.pdf?ua=1&ua=1).

- b. istuva ja lihavuudelle altistava elämäntapa ja pidempään elinajanodotteeseen liittyvät terveysongelmat rasittavat terveydenhuoltojärjestelmää, taloutta ja yhteiskuntaa entistä enemmän³⁴;
- c. joissakin EU:n jäsenvaltioissa työttömyys on kasvussa erityisesti nuorten keskuudessa⁵;
- d. Euroopan yhteiskuntien tämän hetken haasteina on säilyä yhtenäisinä ja osallistavina ja kiinnittää huomiota syrjäytymisvaarassa oleviin väestöryhmiin, kuten maahanmuuttajat ja pakolaiset⁶, ikääntyneet, vammaiset henkilöt sekä heikommassa asemassa olevat nuoret⁷;
- e. liikkuvuuden lisäämisellä on vaikutuksia sosiaalipolitiikan aloihin, kuten työmarkkinoihin, kulttuuriseen yhteenkuuluvuuteen, sosiaalipalveluihin ja ympäristöön;
- f. urheilun eettiset haasteet ovat lisääntymässä;

³ Neuvoston suositukset monialaisesta terveyttä edistävän liikunnan lisäämisestä, 2013 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:FI:PDF>).

⁴ Liikunnan puutteesta aiheutuvat taloudelliset kustannukset Euroopassa, ISCA:n ja CEBR:n raportti, 2015 (<http://inactivity-time-bomb.nowwemove.com/report>).

⁵ Eurostatin työttömyystilastot, 2017 (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Youth_unemployment_trends).

⁶ Tässä asiakirjassa viitataan maahanmuuttajien ja pakolaisten kotouttamiseen EU:ssa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten kotouttamisesta 9. joulukuuta 2016 annettujen neuvoston ja jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmien mukaisesti (15312/16).

⁷ Ryhmät, joihin kohdistuu valtaväestöä suurempi köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riski. Etniset vähemmistöt, muuttajat, vammaiset henkilöt, kodittomat, päihdeongelmaiset, eristyksissä elävät ikääntyneet henkilöt ja myös nuoret ovat usein vaikeassa tilanteessa, joka voi lisätä sosiaalista syrjäytymistä, muun muassa alhaisen koulutustason, työttömyyden tai vajaatyöllisyyden vuoksi.

4. Teknologian nopea kehitys johtaa kasvavassa määrin työpaikkojen automatisointiin, mikä saattaa myös lisätä virkistystoimintaan käytettyä aikaa⁸. Koska tietotekniikka kuitenkin lisää mahdollisuuksia passiiviseen vapaa-ajan toimintaan yhä suurempi osa vapaa-ajasta käytetään suosittujen tietokonepohjaisten viihdepalvelujen parissa, mikä edelleen lisää liikkumattomuutta;

KOROSTAVAT, että

5. Samanaikaisesti urheilu on muuttunut viime vuosikymmeninä ja muuttuu edelleen ilmentäen laaja-alaisempia sosiokulttuurisia muutoksia: urheilun demokratisoituminen ja monipuolistuminen on laajentanut urheilualaa uusiin lajeihin, edistänyt naisten osallistumista perinteisesti "miesvaltaisiiin" lajeihin ja lisännyt liikuntatilojen määrää; lisännyt tietoisuutta urheilun ja liikunnan merkityksestä terveyden ja henkilökohtaisen kehityksen kannalta; edistänyt sekä urheilun tarjoamia mahdollisuuksia integraatioon ja sosiaaliseen osallisuuteen että urheilun kaupallistamista, mikä puolestaan on kannustanut yritystoimintaa, yrittäjyyttä ja kauppaa;
6. Urheilu ja liikunta voivat hyödyttää yhteiskuntaa vastaamalla osaltaan moniin edellä mainituista haasteista ja kehittämällä samalla niiden ainutlaatuista yhteiskunnallista merkitystä:
- a. alana, johon kuuluu toimintaa, jolla on myönteinen vaikutus kaikenikäisten ihmisten hyvinvointiin, terveyteen ja elämänlaatuun;
 - b. yhteiskunnallisena ilmiönä, joka saattaa ihmisiä yhteen, luo yhteenkuuluvuutta yhteiskunnassa paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla, lisää kansalaisten aktiivisuutta, edistää reilua peliä ja puoltaa yhteisiä arvoja⁹ kaikkien ihmisten välillä heidän uskonnostaan, kansallisuudestaan, sosiaalisesta asemastaan tai kulttuuritaustastaan riippumatta;

⁸ Arvioiden mukaan automatisointi uhkaa 54:ää prosenttia EU:n työpaikoista ("Technology at work. The Future of Innovation and Employment", Carl Benedikt Frey, Michael Osborne et al, Oxford Martin School at the University of Oxford and Citi Global Perspectives & Solutions, 2015) (<http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/publications/view/2092>).

⁹ Ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina (SEU 2 artikla).

- c. rikastamalla vapaa-aikaa toiminnalla, joka edistää henkilökohtaista kehitystä, helpottaa kaikkien osallistujien sosiaalisten ja muiden olennaisten taitojen hankkimista ja rikastuttaa inhimillistä pääomaa;
- d. kannustamalla vapaaehtoistoimintaan, mikä puolestaan edistää yhteiskunnallista osallistumista;
- e. kehittämällä teknologiaa, materiaaleja ja tietämystä suorituskyvyn parantamiseksi esimerkiksi puettavien tietokoneiden, vaatteiden, ravinnon ja harjoitusmenettelyjen avulla, mikä on jo hyödyttänyt useita väestöryhmiä, kuten vanhuksia ja vammaisia parantamalla tehokkuutta, turvallisuutta ja kuntoutusta niin työelämässä kuin vapaa-ajan toiminnassa;
- f. edistämällä kaupunkikehitystä kansalaisten sivistyksellisten ja yhteiskunnallisten tarpeiden mukaisesti sekä edistämällä ympäristötietoisuutta;
- g. hyödyntämällä niiden merkittävää ja kasvavaa taloudellista vaikutusta¹⁰;

TOTEAVAT SEURAAVAA:

- 7. Valmentajilla on keskeinen rooli urheilussa, sillä johtaessaan ja ohjatessaan osallistujia he pääsevät vaikuttamaan näiden tietämykseen, taitoihin, kehitysnäkymiin, tavoitteisiin, terveyteen, hyvinvointiin ja arvoihin. Euroopassa arvioidaan olevan 5–9 miljoonaa valmentajaa, jotka vaikuttavat 50–100 miljoonaan eurooppalaiseen¹¹;
- 8. Valmentajat ovat henkilöitä, jotka suunnittelevat ja toteuttavat urheilukoulutusta soveltamalla osoitettavissa olevaa taitoa ja osaamista suoritus-, virkistys- tai terveystavoitteiden saavuttamiseen turvallisella tavalla;
- 9. Näissä päätelmissä valmentajilla tarkoitetaan urheiluvalmentajia, jotka:
 - a. ovat naisia ja miehiä, jotka omaavat viralliseen, epäviralliseen tai arkioppimiseen perustuvan pätevyyden urheiluvalmennukseen;

¹⁰ Urheilun osuuden yhteenlasketusta bruttolisäarvosta on arvioitu olevan noin 1,76 prosenttia, mikä vastaa 174 miljardia euroa. Koko EU:n alueella urheiluun liittyvän työllisyyden osuus kokonaistyöllisyydestä on arviolta noin 2,12 prosenttia, mikä vastaa 4,5 miljoonaa henkilöä (Tutkimus urheilun osuudesta talouskasvuun ja työllisyyteen EU:ssa (2012), Euroopan komissio, koulutuksen ja kulttuurin pääosasto).

¹¹ http://www.coachlearn.eu/_assets/files/project_documents/coachlearn-project-summary-website-june-2015.pdf

- b. johtavat ja ohjaavat niin huippu-urheilijoita kuin harrastelijoita;
 - c. valmentavat ammatikseen tai vapaaehtoistyönä;
10. Valmentajien työnkuvaan liittyy vastuuta, taitoja ja pätevyyskä, jotka on määritelty maiden ja urheilujärjestöjen valmennuspätevyyttä koskevissa vaatimuksissa;
11. Valmentajien koulutus ja valmennuspätevyyttä koskevat vaatimukset vaihtelevat maittain. Kansallisen tutkintojen viitekehukset (NQF) tai eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä (EQF) tarkoitettut järjestelmät ovat välineitä, joilla helpotetaan vertailua eri maiden välillä, jotta pätevyyskä ja tutkintojen avoimuutta ja vertailtavuutta edistettäisiin niin kansallisella kuin Euroopan tasolla liikkuvuutta ja elinikäistä oppimista koskevia tarkoituksia varten;

TOTEAVAT SEURAAVAA:

12. Valmentajat kuuluvat urheilun keskeisiin toimijoihin, jotka vastaavat osaltaan yhteiskuntaan kohdistuviin haasteisiin, sillä muiden tehtäviensä ohessa ja riippuen heidän roolistaan, asemastaan ja valmennustyönsä luonteesta, he voivat:
- a. vaikuttaa yksilön varhaisimpiin kokemuksiin urheilusta ja liikunnasta, tukea urheilutottumusten kehittämistä ja osallistua urheilukulttuurista juontuvien sosiaalisten ja taloudellisten hyötyjen luomiseen;
 - b. omata kasvavan sosiaalisen roolin urheiluun osallistuvien ja erityisesti nuorten urheilijoiden henkilökohtaisessa kehityksessä toimimalla myönteisinä roolimalleina, kylvämällä motivaatiota ja itseluottamusta ja muokkaamalla heidän arvojaan, käyttäytymismallejaan ja sosiaalisia taitojaan;
 - c. olla ainutlaatuisessa asemassa tuettaessa sosiaalista osallisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa, opetettaessa yhteisten arvojen¹² ja moninaisuuden kunnioittamista ja edistettäessä liikuntaa kaikissa yhteiskuntaryhmissä;

¹² Ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina (SEU 2 artikla).

- d. puolustaa ja edistää urheilun rehellisyyttä ja reilun pelin sääntöjä ja noudattaa varmistamisvelvollisuutta puuttumalla ensimmäisten joukossa sellaisiin ongelmiin kuin sopupelit, doping, väkivalta, alaikäisten hyväksikäyttö jne., silloin kun niitä ilmenee;
- e. ohjata urheiluun ja liikuntaan liittyviä vapaa-ajan palveluja ja osallistua urheiluun liittyvään innovointiin muun muassa tavaroiden, palvelujen ja koulutusmenetelmien osalta;
- f. muokata muiden tärkeiden osapuolten, kuten urheilijoiden perheenjäsenten, katsojien ja kannattajien sekä muiden yhteiskunnallisten sidosryhmien urheilukokemuksia, jolloin heidän vaikutuksensa ulottuu urheilua laajemmin muillekin merkittäville aloille;

KATSOVAT EDELLÄ ESITETYN PERUSTEELLA, että:

- 13. Ottaen huomioon yhteiskuntaan kohdistuvat moninaiset haasteet joihin urheilulla on ainutlaatuiset edellytykset vastata, valmentajien pääosin urheilusidonnainen rooli on laajenemassa myös muille, laajemminkin yhteiskunnan ja ihmisen kehitykseen vaikuttaville toiminnan aloille. Valmentajien urheilun ja liikunnan alalla omaama rooli, joka myötävaikuttaa osallistujien kokonaisvaltaiseen kehitykseen, muistuttaa opettajien roolia koulutuksessa, erityisesti lasten ja nuorten piirissä;
- 14. Keskeisiä valmentajien osalta tällä hetkellä tarkasteltavia seikkoja ovat:
 - a. valmentajien roolin kasvavan merkityksen tunnustaminen yhteiskunnan taholta;
 - b. valmentajien oman tietoisuuden lisääminen heidän roolinsa merkityksestä, siihen liittyvistä mahdollisuuksista ja velvollisuuksista sekä kannustaminen tuon roolin edelleen kehittämiseen;
 - c. valmentajien elinikäisten oppimis- ja koulutusmahdollisuuksien laajentaminen mahdollisuuksien mukaan yhteiskunnallisiin muutoksiin sopeutumista silmällä pitäen, etenkin terveydenhuoltoon ja huolenpitovelvollisuuteen liittyen sekä talouden ja sosiaalisen osallisuuden aloilla;
 - d. sukupuolten tasa-arvon ja monimuotoisuuden edistäminen valmennuksen alalla lisäämällä soveltuvissa tapauksissa työkseen tai vapaaehtoisesti valmentajina toimivien naisten ja eri sosiaalisista ja etnisistä taustoista tulevien ihmisten määrää eri urheilulajeissa ja kaikilla tasoilla;

- e. urheilijoiden kaksoisuran kehittämisen tukeminen ja valmentajan ammatin nuorisolle esittäminen varteenotettavana ammattivaihtoehtona;
- f. valmentajan ammatin tunnustamisen tukeminen EU:n jäsenvaltioissa edistämällä valmentajan pätevyyttä koskevia normeja sekä jäsenvaltioiden ja urheilujärjestöjen tutkintojen avoimuutta sisällyttämällä ne EQF:ssä mainittuihin kansallisiin tutkintojen viitekehyksiin (NQF);
- g. vapaaehtoisvalmentajien roolin tunnustaminen ja asianmukaisen tuen tarjoaminen heille;
- h. valmentajien koulutuksen kehittäminen edistämällä sen kansainvälistä ja monialaista ulottuvuutta sisällyttämällä siihen hyviä esimerkkejä ja hyödyllisiä työskentelymenetelmiä nuorisotyön alalta, esimerkiksi epävirallinen tai arkioppiminen urheilun kautta, työskentely erityistarpeisten kanssa ja yrittäjäyys;

KEHOTTAVAT TÄSSÄ YHTEYDESSÄ

15. JÄSENVALTIOITA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN JA URHEILUN ERITYISPIIRTEET HUOMIOON OTTAEN

- a. edistämään soveltuvin tapauksissa valmentajien laajempaa roolia käsiteltäessä koko yhteiskuntaa koskevia sosiaalisia haasteita;
- b. tukemaan koulutusohjelmia ja tiedotuskampanjoita, joilla pyritään lisäämään pätevien valmentajien määrää ja mahdollistamaan sen, että he voivat parantaa pääsyään työmarkkinoille ja asemaansa siellä;
- c. jakamaan valmentajien koulutukseen liittyviä parhaita käytäntöjä;
- d. helpottamaan koulutuslaitosten, nuorisojärjestöjen, urheilujärjestöjen ja urheilun kattojärjestöjen välistä yhteistyötä valmentajien koulutuksen osalta;

- e. tukemaan aiemmin hankitun osaamisen ja sellaisen valmentajille tarkoitetun elinikäisen oppimisen järjestelmän kehittämistä, joka sisältäisi mahdollisuuksia viralliseen, epäviralliseen ja arkioppimiseen valmennuksen kaikilla eri tasoilla;
- f. antamaan tunnustusta valmentajien kattojärjestöjen ja verkostojen toiminnalle ja edistämään sitä;
- g. edistämään urheilukoulutusjärjestelmän puitteissa sekä NQF- että EQF-viitekehyksiin perustuvaa oppimistuloslähtöistä toimintamallia ja tarvittaessa valmentajan tutkinnon sisällyttämistä NQF:iin EQF:n mukaisesti;

16. KOMISSIOTA

- a. helpottamaan EU:n jäsenvaltioiden ja urheilujärjestöjen välistä hyvien käytäntöjen ja suuntaviivojen vaihtoa valmentajien koulutuksen ja tutkintojen kehittämisen aloilla;
- b. harkitsemaan, että taitojen ja inhimillisten voimavarojen kehitystä käsittelevän komission asiantuntijaryhmän työkuvaan lisättäisiin valmentajien taitojen ja pätevyyden perusvaatimuksia koskevien suuntaviivojen laatiminen;
- c. edistämään edelleen jäsenvaltioiden ja urheilujärjestöjen myöntämien valmentajan tutkintojen vertailukelpoisuutta EQF:n puitteissa;
- d. tekemään valmentajien roolia koskevaa tutkimustyötä keskittyen erityisesti koulutukseen, liikkuvuuteen ja työmarkkinoihin liittyviin haasteisiin ja esteisiin sekä arvioimaan urheiluvalmennuksen vaikutusta suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin niin urheilualalla kuin sen ulkopuolellakin;
- e. hyödyntämään Euroopan sosiaalirahaston, Erasmus + -ohjelman ja Euroopan urheiluviikon suomia mahdollisuuksia tuoda esiin ja korostaa valmennuksen hyötyjä ja edistää valmentajien liikkuvuutta;

17. URHEILULIIKETTÄ JA MUITA ASIAANKUULUVIA SIDOSRYHMIÄ

- a. kehittämään tarpeen mukaan ja tiiviissä yhteistyössä koulutuslaitosten kanssa valmentajien koulutusta varten ajantasaista sisältöä, joka vastaa yhteiskunnan nykykehitystä ja kattaa muun muassa tiedot, jotka liittyvät sosiaalisiin taitoihin, dopingin torjuntaan, urheilijoiden kaksoisuraan, nuorisotyöhön, terveydenhuoltoon, yrittäjyyteen, huolenpitovelvollisuuteen, sukupuolten tasa-arvoon jne.;
- b. kehittämään valmentajien kanssa turvallisia ja tehokkaita vapaa-ajan palveluita, jotta urheilu säilyisi vetovoimaisena ja kilpailukykyisenä vaihtoehtona uusille tietokonepohjaisille vapaa-ajan vaihtoehdoille;
- c. tekemään valmennustoiminnasta lähestyttävämpää koulutuksen avulla, kannustamalla valmentajan tutkintojen kehittämiseen ja muun muassa hyödyntämällä nykyisen tieto- ja viestintäteknologian tarjoamia mahdollisuuksia;
- d. tukemaan moninaisuutta valmennuksessa muun muassa edistämällä naisten, nuorten ja vammaisten osallistumista;
- e. edesauttamaan valmentajina työskentelevien henkilöiden kannustamista hankkimaan tarvittava koulutus;
- f. edistämään valmentajien elinikäistä oppimista muun muassa osaamisen validoinnin myötä ja edistämällä näkemysten, taitojen ja tietämyksen vaihtoa paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla;
- g. käyttämään Euroopan sosiaalirahastoa ja Erasmus + -ohjelmaa valmentajien elinikäisen oppimisprosessin tukemiseen;
- h. tukemaan valmentajien liikkuvuutta, jotta he oppisivat ja hankkisivat kulttuuritietämystä, monialaista osaamista, kielitaitoa ja muita oleellisia uusia taitoja;
- i. työskentelemään useiden eri työnantajien kanssa sen kartoittamiseksi, millaisia urheilutoiminnan kehittämistarpeita niillä on sellaisen toiminnan osalta, johon urheiluvalmentajat voisivat osallistua valmennuksen monimuotoisuuden edistämiseksi muun muassa siten, että naisten ja nuorten osallistumista lisätään.